

Edebiyat-ı Cedide'nin (Servet-i Fünun Edebiyatı) Oluşumu

1896'ya gelindiğinde I. ve II. Tanzimat sanatçılarından bir kısmı ölmüş, bir kısmı da baskılardan dolayı kabuğuna çekilmiştir. Bu sebeplerden ötürü bir edebiyat boşluğu doğmuştur. Recaizade Mahmut Ekrem, edebiyat dünyasındaki bu boşluğu doldurmak için genç yazarları Ahmet İhsan Tokgöz'ün satın aldığı Servetifünun dergisi etrafında toplayarak yeni bir edebiyat topluluğu oluşturmuştur. Batılı görüşü savunan gençlerin oluşturduğu bu topluluğa Edebiyatıcedide (Yeni Edebiyat) adı verilmiştir. Bu dönem, genel anlamda eski ile yeni çatışmasının ürünüdür. Tanzimat Dönemi'nin divan edebiyatını savunan sanatçılarıyla Batı'yı savunan sanatçıların tartışmalarının sonucunda bu edebiyatın zemini hazırlanmıştır.

BAŞKA BİR KAYNAK:

[Tanzimat edebiyatından Servet-i Fünun edebiyatına](#) doğru etkileri giderek genişleyen ve farklılaşan; tarihî, ve sosyal şartlar sebebiyle kitleleri etkileyen bir zihniyet değişiminin varlığından söz etmek gerekir. 1876 yılında ilan edilen I. Meşrutiyet ile birlikte iş başına Sultan II. Abdülhamit Han geçmiştir, idarede bazı şartlar değişmiş ve Tanzimat ile gelen aşırılıkların (özgürlük, adalet, hukuk) bir kısmı engellenmeye çalışılmıştır. 93 Harbi diye anılan Osmanlı Rus Savaşı, bazı aydınların İstanbul'dan uzaklaştırılmasına sebep olan İngiliz Boer Harbi, Meşrutiyet ilan edildikten sonra şiddetlenen devr-i sabık ve istibdat tartışmaları ve Osmanlı'nın ayakta kalma çabaları, bu devrin tarihî zemini içinde önemli yerler işgal eder.

Basın yayın dünyası, sosyal hayata daha fazla açılma eğilimindeyken sansür şikâyeti ile saray ve dönemin padişahı, neredeyse özdeşleştirilir.

[Servet-i Fünun Dönemi Edebiyatı](#); devrin şartlarına, kültürel durumuna ve kurucu sanatkarlarının psikolojilerine göre yönlendirilmiş özellikleriyle, bir bakıma [Tanzimat Dönemi edebiyatı](#)nın bir devamı, bir bakıma da tamamen ayrı edebiyat anlayışları ile şekillenir.

Tanzimat Dönemi'ndeki iletişimin karakteristik yayın organı gazeteler iken bu dönem de dergiler öne çıkar. Topluluğun eserleri de Servet-i Fünun adlı bir dergide yayımlanır.

Servet-i Fünun Edebiyatı'nın kurucusu sayılan [Recaizade Mahmut Ekrem](#), yeni edebiyata daha geniş bir soluk vermeyi ve eski edebî ölçüleri büyük bir titizlikle ayıklamayı düşündü. Genç neslin ileri gelenlerini, talebesi Ahmet İhsan tarafından yayımlanan Servet-i Fünun dergisi etrafında toplamaya çalıştı. [Ali Ekrem Bolayır](#), [Ahmet Hikmet](#), Ahmet Refik, [Ahmet Şuayp](#), Celal Sahir, [Cenap Şahabettin](#), Faik Âli, Hüseyin Cahit, [Hüseyin Siret](#), Hüseyin Suat, [Mehmet Rauf](#), Süleyman Nesip, Süleyman Nazif gibi edipleri davet etti. İzmir'den [Halit Ziya Uşaklıgil](#) de bu davete katıldı. İsmail Safa gibi bazı şairler de yeni bir edebî hareketin temsilcisi olmak istediler. Bu dönemin edipleri arasında [Tevfik Fikret](#), şiir anlayışı ile [Halit Ziya roman anlayışı](#) ile Servet-i Fünun Edebiyatı'nın önderliğini yaptılar.